

هل اشترا

(پوستہ اجرتیله برابر)

سنہ ۱۰۰۰ء

» آئی آئی ۲۰ »

نسخه سی و یکم غروشه

سید علی غنی

اداره خزانہ و مطبعہ سی

استاتبولده باب عالی جاده .

سخده قره بت کتبخانه سی

درج ایڈمین اوراق اعادہ

اولنماز .

باش محرومی :

صالح زکی

يَحْيِيَنَّ بَرَكًا لَّيْسَ بِشَرِّهِ لَو يُوفِّي وَأُزِيلِ بِكَ غَمْرَتَهُ

بیر مائیالی بر قتر

۳،۱۴۱۵۹۲۹ ديك اولمغله π عدد ديك قيمت حقيقيه سندن
.....^۴ فضله بولور .

فقط (متیوس) دن اول (لودولف - وان - کولان)
[Ludolph van Ceulen]، مشہور (آرشیڈ) ک
داخل وخارج دائرہ ذو کثیر الاضلاع رسم اتمک
صورتیہ اجرا المثلث اولدیفی حسابہ، عقلہ حریت
ویرجک، برمدت دوام ایلمہرک نسبت مذکورہ فی صحیح
اولہرق، اوتوز دردنجی اعشار خانہ سنہ قدر استخراجہ
موفق اولمشدر .

ثانیاً: فرانسه ریاضیونشدن (ماکسیمیلین ماری) [Maximilien Marie] نك اخیراً اوتوز سئنهك ندقیقاتی نتیجهسی اوله رق تالیف ونشر ایتش اولدینی اون ایکی جلدن عبارت «تاریخ ریاضی» سنك او چخی جلدینك یوز قرق ایکنجی صحیفه سئنده (متیوس) ك ترجمه حاله باقیله جق اولور ایسه بروجه آتی معلوماته دسترس اولنور: «آندرن — متیوس» ۱۷۷۰ سنه میلادیه سئنده فلنكده (آلمنار) [Alkmaar] شهرنده تولد و ۱۶۳۵ (فرانکر) [Francker] ده وفات ایتشد. موی الیه اوتوز سكر سئنه متحداً (فرانکر) شهر ی دارالفنونك كری ریاضاتی اشغال ایتشد.

«آرشیدادن بری محیط دایره‌ک قطرینه نسبتی
ارائه ایتمک اوزره قبول اولنان $\frac{22}{7}$ قیوت تقریبیه‌سی ایله
اكتفا اولنیش ایکن (متیوس) عالم موصی‌الیهك حساباتی
براز ده‌ا تعقب ایدرهك $\frac{355}{113}$ نسبتی بولشدور»

تالفاً: بڼه تاريخ مذكوره جلد نائيسټك ۳۱۲ نجی
صحيفه سټه باقيله حق اولور ايسه (لودولف - وان - كولن) ك
ترجمه خاندنه موسيو (مازی) نك شو بولده افاده مرام
استدكي كور بلور :

• (لودولف - وان - کولن) حولالاند مهندسيندن
اولوب ۱۵۳۹ سنه ميلاديه سنمه تولد و ۱۶۱۰ سنه سنمه
وفات اتمشدر .

• (اولجہ) (آدرین-رومن) [Adrien-Romain]
محیط دارمہ نك قطرہ تسمیاتی اونی اعشار خانہ-سنہ

قدر استخراج ایش ایدی . (وان کولن) ینه (آرشید)
اصولای تعقیب ایدرک نسبت مذکور مک حساباتی اوتوز
بشوی اعشارخانه سه قدر بوروشدر .

«موسی‌الیه بوخاریائی ۱۶۱۰ سنه میلادیه سنهده
حولالانده اسائی اوزره یازمش اولدیغی بررساله ايله نشر
ایشلشدرکه رساله» مذکورده (سننلیوس) [Snellius]
طرفندن ۱۶۱۵ سنه سنهده لایناخه بهالترحه:

De circulo et adscriptis

نامی تحتاده طبع استدر لمشادر.

(مابعدی وار)

ص. ذ

صِنَاعَتِ

ظهور اہلیہ بتشد ر مہ اصولی

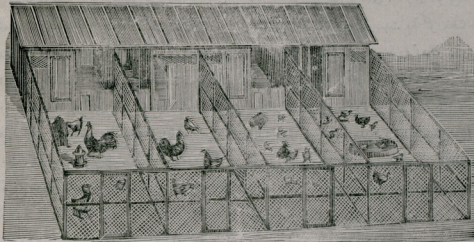
پیشتر مقارنہ مخصوص بر فابریقی زیارت

فرانسز رسائل موقوتہ فہمہ شدن بنده مطالعہ اولغشدر :

«آيکولتور» يعنى طبور اهليه يتشدرمک فى معناسى مفيد اولان کلمه و «پلچ چيقسارمغه مخصوص قابريقه» سوزنى پک چوق دفعه الشفتش اولادلفزدن فن زراعتک برقم مخصوص اولان شومهم صنعتک ماهيتى تعرف وايضاح اتمک آرزوسندمز .

بو مؤسسائین بری زیارت ایتمش اولدولقد
اورادمی مشاهداتنی نقل و حکایه ایله بجز . شورا
کتی ایدمیزکه بو فایده بکیر ایر این بزدده اطمینان
قلب یوقدی . لکن مشهودم اولان حالات غریبه و معمه
شایان تذکرده .

فابريقه كيردن ابتدا بر باغچهدن بچرك بوراده
حسابسز طاق و خر و سارك جويولدايراق چنلر آرمسند
قوششده قلري سير و تماشا ايله دكن صوكره بيوك تبه
حاملرله اجه ضادار ر سانه داخل اولدق . باغچه

پالنج يتشدرمكه مخصوص دولاب

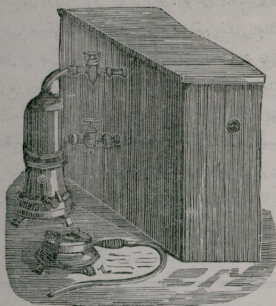
اولنان درجه حرارت نظر دقتدن دور طوئلاميدر .
قولوچقه طانديرلرته كرن هوانك مقياس رطوبت
آلتى معرفيله درجه رطوبتى حساب ايتك، يومورطه نك
قابوغي ايجنده ياورونك لوازم حياتيه سى توسع ايتديكه
اونسبته درجه حرارته رطوبتى تغير ايله مك كې
ايقمات دقيقه سايمسند سنج مطلوبه ماملدر. ايسته
بووجه ايله بكرمى بركون قولوچقه دن صوكره يومورطه دن
جيو ظهور ايدر وبوموال اوزره اجرا اولنان
عملياتك بوزده طقسانى مخر اولور .

يومورطه قابوغندن يكي چيقان بريليك نه اوله جفته
باقلم: اطرافى انجه يازمقافصله محاط بر باغچه طوغرو
كيندك. بو باغچه نك نهايتنده اوقاق بر بسا بولتيوردى .
بوزلرجه پلچيرك چيرينهرق اوقيه برى به قوشده قلىرى
اوزاقدن كوردك. ده باقينه كيتديكمزده جمله سى غائب
اولدى . بنايه كردك. يه ميدانده پلچيردن اثر يوقدى .
بزه دلالت ايدن ماملور شو حالك بزجه سراقى موجب
اولديغنى كورديكندن تبسم ايتكمكه برابر دولابلردن برى
ياواشجه ساللامه سى اوزريشه آلتندن شمدي كورمش
اولدغيز غلبه ليكك چيقديغنى كوردك. بودولاب جيو.
جبولرك آناسى مقامنه قائم اولان بر مخصنى يعنى آلت
تسخين اولديغسندن چيقار چيقماز بونك ايجنه قونوليور
ايمش وبوراده كى خفيف صيغاقق بر يارونك آناسنك

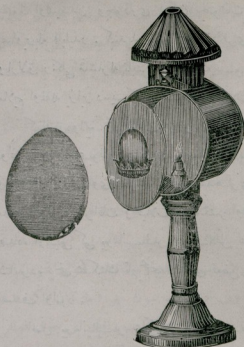
صوبالرنده كى حرارت درجه سنده خفيف بر حرارت حس
ايتدك. بولنديغز محل واسع ومفرح بر سالون ايدى كه
البسه دولابى شكلنده آلات وادوات يان يانه قونلش
ايدى. بونلردن برينك سورمه سى اچلدى. برده نه باقم:
حسابسز ميني ميني پلچير جيويلديهرق يومورطه لرك
قابوغلرندن چيقبورلر! بولچيرك اوزرلىر ده شمدیدن
خفيف بر توى ايله مستور ايدى. ديكر دولابلرك
كوزلرى ده اچلدينى زمان هپ شو منظره غريبه وخارقه
روغا اوليوردى .

شو غريبه يى ايضاح ايدلم: بولنديغز سالون
« قولوچقه لر سالونى » ايمش وحس ايديان خفيف
حرارت ده يومورطه لردن صنعى اولهرق جيو جيو چيقارمق
ايجون اقتضا ايدن حرارت ايمش. هر يومورطه ردولابك
يعنى « قولوچقه طانديرى » نك كوزلرندن بريشه قونلقدن
براى كى كون صوكره بر آلت مخصوصه واسطه سيله بوقلانير،
يعنى جيو جيو چيقارمغه مستعد اولوب اولمادىنى تدقيق
اولنور .

شو عملياتك اجراسى بك زياده ملكه اكتسابه
متوققدر. قولوچقه طانديرلرينك اداره سى خصوصنده
زياده سيله دقتى طاورانغى ايجاب ايتديكسندن صورت
مخصوصه ده يانلش بر طاقم بورولر واسطه سيله بورايه
آقيديلان صيغاق صو هر دفعه تجديد اولنديقه استحصال

[آلنرک نسخینه مخصوص سیفونلو مسخن]

[یومورطه نك ایچی معاینه ایتمک مخصوص آلت]

قلمادی ظن و ذهابله بزه دلالت ایدن آمده تشکر ایتمک حاضرلانمده ایکن موسی الیه کوردیکمز محللار قایرینه نك آنجیق بر جزئی اولدیغنی سیوله دی . دها یومورطلامنه ، سیمرتمک مخصوص محل ، مذبحه و سازه الیه بونلرک تفرقاتی موجود ایش .

بر بیوک بنایه کیردک . بوراده صیره واری دیزلش دولابلرک کوزلرندن بر چوق بلنج قفلاری جیقوردی . بوراسی سیمرده چک محل ایش .

اوج آیدم بلنج بو یودیکندن سیمزلدیریلیر . بونک ایچون بلنج بر دولاب کوزیه قایانهرق آنجیق قلدانه بیله چکی قدر آز بر مسافه براقیلیر . دولابلرک بولندی صالون بکده آیدساق اولمادیغندن آرتق بلنج بلمکدن باشقه برشی دوشوغز . باخصوص سوتلو برغدا وریلرکندن آرمدن بر آز مدت مرورنده بلنجک اتی غایت لذت اولور .

یکرمی کون قدر بومنوال اوزره بسله ن بلنج کرکی کج کلشه نرک اتی غایت مقبول عد اولور . کوزلرک هیئت مجموعی بیوک بر قفس تشکیل ایدر .

قاندلری آره سنده بولدیغنی صحیقلق درجه سنده اولدیغندن یارورلر بونی «والده» قیاس ایدره نرک آز چوق برشیدن اورکرلر سه درحال آلتیه التجا ایدرلر مش .

جیوجیولر اوج هفته مدته «والده» لیرنه و ما کو لاتیجه هر درلو تقیدات و اهماتمه عرض احتیاج ایدیورلر . بونلره وریلن اغدیه بزم سفره لر مزه بیله قونلیدیغنی حالده رد اولنه مایه جق شیردندر .

جیوجیولر بوندن سوکره اوج آی دها باغیه دن باغیه و باندن بنایه نقل اولنه رق بومدت ظرفده سیمزیدلری حقتده اجرا اولسان تقیدات بر قات دها ارتدیغنی کجی ما کولات و اغدیه لری هپ منتخب شیرلادن وریلیر .

یکدیگمز باغیه لرده بو قدر کیتلی طیورک نظام و انتظامنه ، نفاقت و اوضاعنه چان اولدق . بزه بر خسته خانه کوستریدلیر ؛ چونکه بو یوانلردن ضعیف ، مریض اولانلری ده صورت مخصوصه د بو خسته خانه ده تدای ایدلمکده در . قازلر ، اوردکلر ، کوکر چیلیر . آطسه طاوشانلریله طولو برقاج باغیه دخی کوردک . بو قدر شیرلی تماشا ایشدکن سوکره آرتق کوروله چک بر

مقبول اولدیغندن وجودلری اکثریا حیوانات موهومه تصاویرله قابیلدر . کندیرلیک نسیج ایدیکلری ظریف وبارلاق رنگلی قاشلرله تلیس اغمکی پک سوزلر . طبعاً ملایم اولقله برابر دسیسه کار وکتومدزلر .

کرک ازدواج . کرک طلاق برکونه مراسم اجرا اولتقسزین وقوع بولور . هر عاقله ده قادینه اركکدن فرقتیز وحقوچه اکامساوی نظریله باقیلیر . مذهبلری « بودا » مذهبی اولوب خرافات وخیالات پک منتشر اولدیغندن هندده اولدینی کی بیرمانیایلرجه مقدس عداولسان کتابلرده دخی مملکتک تارخیخچه قاندهلی بعض معلومانه تصادف اولنور .

اصل بیرمانیایلر مملکتک قسم وسطیسی ایله سواحل بحرده ساکن اولوب بیرمانیک حوالی شمالیه سی اقوام مختلفه ایله مسکوندلر . بو مختلف قوملردن « قاتی » لر قد و قامتلیک اوزونانی ایله بیرمانیایلردن تفریق اولدینی کی « راقیسن » لر نیم وحشی بر حالده بولنه رق کوچیه صورتده یاشارلر . ریاستلری پلردن اولاده انتقال ایدن رؤسای قبائلک امری آلتینده بولنورلر . « قارن » لر بتون بتون حال وحشتده در . وقیله مستقل بر قراللق تشکیل ایدن بیرمانیا بوندن بر قاج سته اول انکاترمنک مستقلاتی عداینه کیرمشدلر .

اولدن برو تجارت داخلی و خارجی ده ازیاده اهمیت کسب ایتیش « ایراوا دی » نهری منبعنده کان اولان « رانغون » لمانی اقصای شرق الک هم مخارج تجارتندن معدود بولغشدلر . بیرمانیک اراضیسینک قوه انباتیه سندن دخی استفاده اسباب ووسائلنه تسل اولنه رق حددا سنده غایت منبت و محصولدار اولان اراضی هر طرفده زرع وحرث اولقله باشلانمشدلر . مملکتک باشلیج محصولاشندن بری ده برنج اولوب بو ایسه بیرمانیایلرک الک باشلیج ما کولانندیلر . بیرمانیا ممالککی کشت و کذار ایتیش اولان سیاحتیک روایتنه کوره بیرمانیایلر زرع ایسه جکلری بر اراضی بی آجیق ایچون اواراضی اوزرنده کی اشعار ونبائاتندن

بو صورتله بسله نین بلچیلر مذبحیه کوتورولور وکسلزدن اول برکون آج براقیلر . بونلرک کسلله ری ده موجب حیرتدر . اول بول بلچک قولایغی یانندن بیچاقله اوراق بر چینکی چیزیلرکه بوسیره ده بلچک باشنه غایت سریع برصورتده اغیر برشی ایدیریلیر . اوزمان بلچک اوزرنده نه قدر توی وارسه دیم دیک طورور . آرتق بر قاج کره طوقونلجه تویار کاملاً دوکولور . بویله جه اللی بلچ بر ساعت ظرفده قولایجه اولدورولوب تویاری صوبولور .

بلچ تویاری صوبلدقندن صوکره ایچی بوشالیدیرلر ق سرین بر محله قونولور .

عِلْمُ النَّبَا وَالنَّبَا

بیرمانیایلر

رسمده کورولان کتچ قیز « بیرمانیا » قومه منسوبدر . چهاره سته دقت ایدلریکی حالده بیرمانیایلرک چینلردن منشعب اولدیغه دأثر الیوم محوماً وجود اولان فکرک اصابتی تصدیق اولنور . کوز قایاقلری خفیفجه اولوب کوز بیکلری جیق-یق . دوداقلری ایریدر . شو اشکال وعلانم چینلیرله مخصوص اولوب اصل بیرمانیایلر ویا « نیامالر » ده بر آز فرقلیه وهله نیامالرله برابر بیرمانیک باشلیجه اهالیسی تشکیل ایدن بعض قبائل وحشیه ده عاداتا چینلیرک سکندن فرق اوله مایه جی درجه ددر . اصل بیرمانیایلر عمومیت اوزره قیسه بویلودر لر . ایچلرند بویلی برمترو . آلتش ساتی مترونی تجاوز ایدنلری پک نادر ایسه ده هبسی قوه البینه وجو یکدزلر . قادیلری کرچه حسنا دکل ایسه ده بردرجه قدر حلاوتی اولورلر وجابوق اختیارلادقلرندن بیرمانیا سوانندن بری اوتوز یاشنه واصل اولنجه آرتق کندیرسی کنجک چاغندن جیقمش عدا ایدر .

بیرمانیایلرجه چهاره منک ووجودک چیزله سی پک